Raadsvoorstel

Zaaknummer: 1950785
Steller: D. de Heer
E-mail: d.de.heer@hoorn.nl

Team: Beleid, Advies en Beheer
Teammanager: P. Hoogenveen
Portefeuillehouder: S. Broersma

Onderwerp
Conceptjaarstukken 2021 en conceptbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland.

Agendering
Ter besluitvorming

Bijlagen

1	Conceptjaarstukken 2021
2	Conceptbegroting 2023
3	
4	
5	

De raad besluit:
- Een positieve zienswijze af te geven over de conceptjaarstukken 2021 en de conceptbegroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland.

Samenvatting
De Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland (ABWF) heeft de conceptjaarstukken 2021 en conceptbegroting 2023 ingediend. Er zijn op voorhand geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het college stelt de raad voor om een positieve zienswijze af te geven over de conceptjaarstukken 2021 en de conceptbegroting 2023. Een eventuele zienswijze van de raad wordt meegenomen bij de vaststelling van de ABWF-begroting door het Algemeen Bestuur.

1. Inleiding: reden van het voorstel

Aanleiding
Het ABWF heeft de conceptjaarstukken 2021 en de conceptbegroting 2023 ingediend en de raad heeft de mogelijkheid om daar een zienswijze over te geven.

Belang
Het ABWF legt verantwoording af voor het gevoerde beleid. De jaarstukken moeten aan de gemeenteraden van de bij de regeling aangesloten gemeenten worden aangeboden. Dit geeft de gemeenteraad van Hoorn de mogelijkheid om aan te geven welke ontwikkelingen er worden gesteund of afgewezen.

Centrale vraag
Welke zienswijze wil de raad geven over de jaarstukken 2021 en conceptbegroting 2023 van het ABWF?

2. Beoogd maatschappelijk resultaat

Het ABWF voert voor de Westfriese gemeenten de taken uit voor de inzameling van huishoudelijk afval. Het overleggen van de jaarstukken en begroting draagt bij aan een goede uitvoering van de gemeenschappelijke regeling. Het brengt de raad in de gelegenheid om haar controlerende taak over de gemeenschappelijke regeling goed uit te voeren. Dit is van belang voor de inwoners van Westfriesland.

3. Bijdrage aan de duurzaamheidsambitie

Dit voorstel draagt niet rechtstreeks bij aan de duurzaamheidsambitie van de gemeente Hoorn.

4. Kaders

De Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen

Deze wet is de grondslag voor samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten. Het ABWF is verplicht elk jaar een jaarverslag, jaarrekening en begroting in te leveren bij de provincie. De provincie is financieel toezichthouder. De stukken moeten voor 15 juli (jaarrekening en -verslag) en voor 1 augustus (begroting) bij de provincie zijn ingeleverd.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dit besluit geeft richtlijnen over de wijze waarop de begroting en de jaarrekening moeten worden opgesteld.

"de Hoornse 10", spelregels over gemeenschappelijke regelingen

Jaarlijks legt het ABWF rekening en verantwoording af voor het gevoerde beleid. Dit gebeurt aan de hand van "de Hoornse 10", spelregels over gemeenschappelijke regelingen. De jaarstukken moeten voor 15 april van het jaar volgend op het verslagjaar voor een eventuele zienswijze worden aangeboden aan de deelnemende gemeenten.

Gemeenschappelijke regeling ABWF

Gemeente Hoorn heeft afvaltaken ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling ABWF (tot 1 juni 2021 Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland). Naast de gemeente Hoorn zijn de gemeenten Opmeer, Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Stede Broec en Medemblik deelnemer in de gemeenschappelijke regeling. De volgende taken en activiteiten zijn ondergebracht in het ABWF:
I. Het laten uitvoeren van het beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud.
II. Intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderzaken met betrekking tot HVC.

Dienstverleningsovereenkomst met HVC

Er zijn twee DVO's met HVC aangegaan, een individuele en een collectieve DVO. Het grootste deel van de dienstverlening (inzameling, beleids- en communicatieadvies) staat in de individuele DVO. Hier stuurt de gemeente helemaal zelf op. Daarnaast is er ook een collectieve DVO waarin alleen de taken die HVC voor de gemeenten gezamenlijk uitvoert zijn uitgewerkt. De belangrijkste taak in de collectieve DVO betreft het beheer van de afvalbrengstations. Deze afvalbrengstations hebben een regionale functie: in het ABWF-gebied zijn er vier afvalbrengstations voor de inwoners van de zeven gemeenten. Dit maakt dat in deze DVO wel collectieve afspraken moeten worden gemaakt en er onderlinge verplichtingen tussen de gemeenten gelden.

Raadsbesluit van 4 februari 2020: de raad heeft een technische wijziging van het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf Westfriesland (CAW) en de (eigen) gemeentelijke Afvalstoffenverordening 2020 vastgesteld
Voor een goede juridische borging van de dienstverleningsovereenkomsten tussen HVC en de gemeenten was nog een puur technische wijziging van het CAW noodzakelijk. De nieuwe dienstverleningsovereenkomsten zijn aangegaan door de gemeente en niet meer door het CAW. De beleids- en verordenende bevoegdheid, die daarvoor nog bij het CAW lag, is weer teruggehaald naar de gemeente. Dit maakte ook dat de gemeente over een eigen afvalstoffenverordening en daarop gebaseerd uitvoeringsbesluit moet beschikken.

Raadsbesluit van 30 juni 2020: de raad heeft een positieve zienswijze afgegeven op het advies van het AB van het CAW op het Toekomstonderzoek CAW
Het AB van het CAW heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de toekomst van het CAW. Het ging daarbij zowel om de taken die door het CAW moeten worden uitgevoerd als naar de meest geëigende rechtsvorm die daarvoor noodzakelijk is. Op basis van dit onderzoek heeft het AB van het CAW het volgende advies geformuleerd:

- een individueel aandeelhouderschap van de zeven Westfriese gemeenten in HVC;
- het CAW om te vormen tot 'Afvalbeheer Westfriesland', die beheerorganisatie is voor de stortplaats Westwoud en intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, dienstverleningsovereenkomsten en aandeelhouderszaken;
- in 2023 de situatie rond het beheer van de stortplaats Westwoud en de samenwerkingsvorm opnieuw te beschouwen.

Dit advies is voorgelegd aan de deelnemende gemeenten. In Hoorn heeft de raad op 30 juni 2020 een positieve zienswijze afgegeven op het advies uit het toekomstonderzoek.

Raadsbesluit van 1 juni 2021: vaststelling Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Westfriesland
Het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling is nodig om de eerdere besluitvorming juridisch te borgen. De raad heeft besloten om als bestuursorgaan uit te treden uit het CAW. Daarnaast heeft de raad toestemming aan het college gegeven om akkoord te gaan met de wijziging van de gemeenschappelijke regeling CAW naar Afvalbeheer Westfriesland.

Raadsbesluit van 8 februari 2022: de raad heeft een positieve zienswijze afgegeven op de kadernota 2023 van het CAW
Op 23 juli 2018 is er door de Regietafel Noord-Holland-Noord besloten dat de raden uiterlijk 1 maart een zienswijze moeten kunnen afgeven op de kadernota met financiële- en beleidskaders voor gemeenschappelijke regelingen waarvoor een openbaar lichaam is ingesteld. Vanwege dit besluit is de kadernota al eerder voor een zienswijze voorgelegd aan de raad. In de raad van 8 februari heeft de raad een positieve zienswijze afgegeven over de kadernota 2023.

5. Argumenten

De procedure
Het ABWF overlegt de volgende (financiële) stukken:

- conceptjaarstukken 2021: het jaarverslag vormt samen met de jaarrekening de verantwoording voor het gevoerde beleid;
- conceptbegroting 2023: de begroting geeft de financiële verwachtingen voor 2023 weer.

Hierbij wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze af te geven aan het AB van het ABWF. Er zijn geen zaken geconstateerd die een positieve zienswijze in de weg staan. Het advies van het college aan de raad is om een positieve zienswijze voor de conceptjaarstukken en conceptbegroting af te geven.

Voorstel resultaatbestemming 2021
Het resultaat over 2021 is negatief (€ 47.794,-) omdat er meer kosten gemaakt zijn voor onderzoek en beheer Westwoud. Omdat het beheerkosten betrof konden deze niet worden verrekend met de voorziening. Voorgesteld wordt om het negatieve resultaat over 2021 van € 47.794,- in mindering te brengen op de algemene reserve.

Weerstandsvermogen
Voor de algemene reserve van het ABWF heeft het AB een ondergrens vastgesteld van € 25.000,-. Na resultaatbestemming 2021 bedraagt de algemene reserve € 1.171,-. Dit is lager dan de door het AB gestelde ondergrens van € 25.000,- In de begroting 2025 is de algemene reserve weer aangevuld tot € 25.000,- zonder dat er een financiële bijdrage van de gemeenten wordt gevraagd.

Stortplaats Westwoud
De gronden van de voormalige stortplaats in Westwoud zijn na de verkoop aan de HVC bij het CAW achtergebleven. De voorziening in verband met de nazorg van deze stortplaats is ook bij het CAW achtergebleven en was op het moment van verkoop € 2.197.427,-

In 2011 heeft Bodemzorg een onderzoek uitgevoerd naar de langjarige ontwikkeling van de beheerskosten c.q. niveau van de voorziening voor de nazorg van de voormalige stortplaats te Westwoud. Een voorziening van € 2.145.536,- zoals in de jaarrekening 2011 is verantwoord, wordt daarbij door Bodemzorg als voldoende beschouwd. Voorwaarde hierbij is wel, dat het ABWF aan een gefaseerde aanpak gaat werken, die leidt tot vermindering en uiteindelijk tot beëindiging van de beheersmaatregelen op de voormalige stortplaats in Westwoud.

De dagelijkse beheerswerkzaamheden worden sinds 1 oktober 2019, in opdracht van het ABWF, uitgevoerd door Bodemzorg. Naast de praktische werkzaamheden heeft Bodemzorg afgelopen jaren het afrondende onderzoek naar de grondwatersamenstelling uitgevoerd, evenals onderzoek naar de dikte van de afdeklaag en de status van het drainagesysteem. Ook heeft Bodemzorg de mogelijke oplossingsrichtingen voor toekomstige beheersing in kaart gebracht. Bij de oplossingsrichtingen is het Hoogheemraadschap (die hierbij tevens de provincie Noord-Holland betrekt) betrokken. In 2021 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van staalslakken en PFAS (Poly- en perfluoralkylstoffen, chemische stoffen die door de mens zijn gemaakt en schadelijk kunnen zijn voor het milieu). Uit het onderzoek bleek dat er geen indicatie is van de aanwezigheid van staalslakken. Wel zijn er hogere PFAS waarden gevonden. Al hoewel dit niet leidt tot een acuut gevaar voor milieu en volksgezondheid, is vervolgonderzoek gewenst. In 2022 worden alle onderzoeken in het AB van het ABWF besproken en volgt besluitvorming over de te nemen maatregelen. Aan de hand van de onderzoeken en de maatregelen wordt in 2023 het benodigde doelvermogen opnieuw berekend en wordt opnieuw bezien of een afkoopvoorstel gedaan kan worden.

Voor een complete overdracht van de stortplaats (eigendom met alle verantwoordelijkheden voor de nazorg) is - volgens het uitgevoerde toekomstonderzoek - Bodemzorg de enige partij die dit zou kunnen / hier voor in aanmerking komt. Op het moment dat Bodemzorg met een aanbod komt om de stortplaats over te nemen, laat de gemeente dit beoordelen door een externe, ter zake deskundige partij.

Geldstromen dienstverleningsovereenkomst met HVC
Omdat sinds 2020 sprake is van een nieuwe dienstverleningsovereenkomst tussen HVC en de individuele gemeenten, zijn er geen geldstromen in het kader van de uitvoering van de dienstverleningsovereenkomst meer opgenomen in de begroting.

Bij de behandeling van de kadernota 2023 van het ABWF is een positieve zienswijze door de raad afgegeven. In eerdere raadsvergaderingen zijn kritische opmerkingen geplaatst over het functioneren van het CAW. Sinds de wijziging van de gemeenschappelijke regeling naar ABWF zijn de kritische geluiden van de raad sterk afgenomen. Het is niet bekend of andere gemeenteraden in Westfriesland een zienswijze gaan indienen.

6. Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak voor dit voorstel is niet onderzocht.

7. Financiële consequenties

Ondersteuning

Het ABWF heeft geen eigen huisvesting (met de daaraan gekoppelde kosten) en ook geen eigen personeel. Sinds 2006 werd de ondersteuning door HVC gedaan. Deze ondersteuning doet sinds 2021 de ambtelijke werkorganisatie van de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland (SED). Het gaat daarbij om de secretarisfunctie, de (financiële) administratie en de coördinatie van het beheer van de voormalige stortplaats Westwoud. Daarnaast wordt ondersteuning geleverd door beleidsmedewerkers van de zeven deelnemende gemeenten.

Garantstellingsprovisie

In de Ballotage-Overeenkomst hebben aandeelhouders van de HVC onderling afgesproken hoe zij zich als aandeelhouder (zullen) gedragen. Artikel 9 van de overeenkomst bepaalt dat elke aandeelhouder garant staat voor de betaling van de rente en aflossing voor geldleningen die door de HVC zijn aangegaan. Uitsluitend voor leningen die zijn aangegaan onder deze bepaling staan de aandeelhouders garant. Indien een aandeelhouder wordt aangesproken, geldt een onderlinge vrijwaring naar rato van het aantal gehouden aandelen. De door HVC uitbetaalde garantstellingprovisie 2021 bedraagt 1% van de stand van de gegarandeerde leningen per 31 december 2020 en bedroeg voor Hoorn € 230.714.

In verband met de omzetting van een collectief aandeelhouderschap via het ABWF naar een individueel aandeelhouderschap van HVC is in de begroting van 2023 geen uitkering van HVC meer opgenomen uit hoofde van de garantstellingprovisie. Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de Hoornse begroting.

8. Communicatie

Het raadsbesluit wordt met het ABWF gecommuniceerd.

9. Realisatie

In de eerstvolgende vergadering stelt het AB de jaarstukken en begroting vast en biedt deze aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland aan. Een eventuele zienswijze van de raad wordt daarin meegenomen.

Hoorn, 17 MEI 2022

het college van burgemeester en wethouders van Hoorn,

de secretaris, de burgemeester